

Ποῖται.

Ναί! ναί! τὴν διαθήκην! ν' ἀκούσωμεν τὴν διαθήκην!

Ἀντώνιος.

Ἰδοὺ ἡ διαθήκη, μὲ τὰς σφραγίδας τοῦ Καίσαρος. — Ἀφίνει εἰς ἕκαστον πολίτην Ῥωμαῖον, — εἰς ἕκαστον χωριστὰ, — δραχμὰς ἐβδομήκοντα πέντε.

Ποῖται.

Γενναϊότατε Καῖσαρ! Θὰ ἐκδικήσωμεν τὸν θάνατόν σου.

Ἄλλοι ποῖται.

Βασιλικώτατε Καῖσαρ!

Ἀντώνιος.

Πρὸς τεύτοις σὰς κληροδοτεῖ ὅλους τοὺς κήπους του — καὶ τοὺς παραδείσους του — καὶ ὅλας τὰς δένδροφυτεῖς του περὶ τὸν Τίβεριν τὰς κληροδοτεῖ — ὑπὲρ ὧν καὶ τῶν κληρονόμων σας — εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα — διὰ νὰ περιπατῇτε καὶ διασκεδάσετε. Τέτοιος ἦτον ὁ Καῖσαρ! Θὰ φανῇ ποτὲ ἄλλος τις καλλήτερος;

Ἐδῶ ἀποχαιρετοῦμεν τὸν ποιητὴν Σαίξσπῆρον· καὶ λαμβάνομεν εἰς χεῖρας τὸν Πλούταρχον.

« Ὃταν δὲ ἀνεώχθησαν αἱ διαθήκαι τοῦ Καίσαρος (λέγει ὁ σοβαρὸς ἱστορικὸς), καὶ εὗρέθη ὅτι ἔδιδεν εἰς ἕκαστον Ῥωμαῖον δόσιν ἀξιόλογον, καὶ εἶδον τὸ σῶμά του κομιζόμενον διὰ τῆς ἀγορᾶς καὶ ὑπὸ πληγῶν κατακεκομμένον, τὸ πλῆθος οὐδὲν μέτρον οὐδὲ τάξιν πλέον ἐτήρησαν· ἀλλ' εἰς μὲν τὸν νεκρὸν περιωρεύσαντες ἐκ τῆς ἀγορᾶς βάρβακα καὶ κυγλίδας καὶ τραπέζας, ἀνῆψαν πῦρ ὑπ' αὐτὰ καὶ τὸν κατέκαυσαν· ἀρπάσκοντες δὲ δαυλοὺς ἀναμμένους, ἔδραμον εἰς τὰς οἰκίας τῶν συνωμοσάντων ἵνα τοὺς πυρπολήσωσι, καὶ ἄλλοι ἔτρεχον εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως, ζητοῦντες νὰ εὕρωσι τοὺς ἄνδρας καὶ νὰ τοὺς σπαράξωσιν ».

Οὕτως ἡ ἡμέρα ἐκείνη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐλευθερίας.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ῥώμης, ἥς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατισχύσωσιν ἡ Καρχηδὼν καὶ ὁ Ἀννίβας, — ἡ Μακεδονικὴ φάλαγξ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀνδρεία, — τὰ στίφη τῶν βαρβάρων καὶ ὁ Μιθριδάτης, — ὁ Μάριος, ὁ Σύλλας καὶ αἱ προγραφὰι — ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ καὶ ἡ μεγαλοφυΐα του — τὴν ἐλευθερίαν ταύτην κατέστρεψαν διὰ παντὸς — τί; — ἐβδομήκοντα πέντε δραχμαὶ καὶ εἰς δημαγωγός!

Ὁ Πλούταρχος προσθέτει ὅτι τὸ ἀποθηριωμένον πλῆθος τρέχον μὲ δαυλοὺς ἀναμμένους νὰ καύσῃ τὰς οἰκίας τῶν συνωμοτῶν, ἀπῆντησε καθ' ὁδὸν ἕνα πτωχὸν ποιητὴν τὸν Κίνναν, πάντῃ ἀμέτοχον τῶν

γενομένων· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς ἐκ τῶν φονέων τοῦ Καίσαρος ἔφερε κατὰ σύμπτωσιν τὸ ἴδιον ὄνομα, ὁ λαὸς ἀνεξετάστως ὥρμησεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀθώου ποιητοῦ καὶ διέσπασεν ἐν μέσῳ τὸν ἄνθρωπον.

Τὸ πρᾶγμα ἔλαβε βεβαίως χώραν ὅπως τὸ διηγᾶται ὁ Πλούταρχος· ἡμεῖς ὁμῶς θεωροῦμεν τὴν διήγησιν ταύτην ὡς συμβολικὴν εἰκόνα μιᾶς ἠθικῆς ἀληθείας, ἥτις θέλει μᾶς χρησιμεύσει ὡς συμπεράσμα τῆς σημερινῆς ὁμιλίας. Ὁ ποιητὴς, ἡ ποίησις εἶναι τὸ ἰδανικὸν τῶν ἐθνῶν. Ὃταν ὁ λαὸς γίνεται ἔρμκειον τῶν δημαγωγῶν, ἀπογυμνοῦται παντὸς εὐγενοῦς αἰσθημάτων, καταντᾷ βάναισος ὄχλος, καὶ διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ χειρῶν διασπᾷ καὶ θανατώνει τὴν ποίησιν καὶ τὴν ἰδανικότητα αὐτοῦ.

Εἰς ΔΙΑΠΛΟΥΣ

ΤΟΥ

ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ.

Χάρις εἰς τὸν ὑποβρύχιον τηλεγράφον, ἡ μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου συγκοινωνία κατέστη στιγμιαία, καὶ 3000 μιλίων ἀπόστασις ἐξηφανίσθη νοερῶς, διὰ τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλοφυΐας, ἥτις ὑπερνίκησε διὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου ἀνυπερβλήτους δυσκολίας. Εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ἀφείλεται ἡ τιμὴ καὶ ὁ ἔπαινος, διότι μνηδύως καταπτοηθέντες ἐκ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐπιχειρήματος, μήτε ἀθυμήσαντες ἕνεκα τῶν δύο προηγηθεισῶν ἀποτυχιῶν, καθ' ἃς πολλὰ ἑκατομμύρια ἐτάφησαν, ὁμοῦ μὲ τὰ τηλεγραφικὰ καλώδια, εἰς τὰ ἀνεξερεύνητα τοῦ Ἀτλαντικοῦ βάθη, ἐπέτυχον ἐπὶ τέλους νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὸ θαυμαστὸν τοῦτο ἔργον. Ἡ μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ τοῦ Λονδίνου συγκοινωνία γίνεται ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὁ ἔμπορος τῆς Αἰθερπούλης καὶ ὁ βιομήχανος τῆς Μαγιστρίας γνωρίζουσι πρὸ τοῦ προγεύματός των, ποία ἦτο ἡ τιμὴ τῶν βαμβακίων ἐν Νέῃ Ὁρλεάνῃ τὸ ἑσπέραις τῆς προτεραίας, εἰ καὶ ἡ τελευταία πόλις ἀπέχει τῶν πρώτων 4500 περίπου μίλια. Εἰ δὲ καὶ ἡ τιμὴ ἐκάστου τηλεγραφήματος, συγκειμένου ἐξ εἰκοσι λέξεων, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἡμερομηνίας καὶ ὑπογραφῆς, εἶναι εἰκοσι λίραι στερλίναι, ἥτοι 28 δραχ. καὶ 12 λεπτά δι' ἐκάστην λέξιν, τοσαύτη εἶναι ἡ μεταξὺ τῶν δύο κόσμων ἐμπορικὴ καὶ κοινωνικὴ σχέσις, ὥστε ὁ τηλεγράφος εὕρισκεται ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς ἀδιάκοπον ἐνέργειαν, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ τὰ ἔσοδα ὑπολογίζονται εἰς 1,500,000 λιρῶν στερλινῶν κατ' ἔτος. Τὸ ὑπερβαλικὸν τοῦτο εἰσόδημα οὐδύλως διήγειρεν, ἐφείλου νὰ

τὸ εἶπω πρὸς ἐπικινόν των, τὸν φθόνον τῶν Ἀγγλῶν κεφαλαιούχων. Ἡ ἐπιμονὴ τῶν ἐπιχειρησάντων τὸν Ἀτλαντικὸν τηλεγράφον καὶ τὸ θάρρος μεθ' οὗ κατέβαλον νέα κεφάλαια, μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν πρώτων, ἤξιουντο ἄνδρες ἀνταμιβῆς, καὶ δικαίως οἱ μεριδιοῦχοι δρέπουσι τοὺς καρποὺς τῶν προσπαθειῶν καὶ θυσιῶν των. Ὁ Μέγας Ἀνατολικὸς, ὁ γίγας οὗτος τῶν θαλασσῶν, ἀπεθανάτισε τ' ὄνομά του διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ Ἰκεανείου τηλεγράφου ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου δυστυχήματος, διότι, οὐδὲν ἄλλο πλοῖον ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὰς 2000 μίλια τοῦ τηλεγραφικοῦ καλωδίου.

Περὶ τοῦ Ἰκεανείου τούτου τηλεγράφου ἔδωκα ἄλλοτε πληροφορίας τινὰς εἰς τὴν *Ἡανθώραν*, ὅτε ἐγένετο ἡ πρώτη ἀπόπειρα κατὰ τὸ 1857· οὐδόλως ἄρα προτίθεμαι νέαν περιγραφὴν σκοπὸς τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι νὰ δώσω ἰδέαν τινὰ τῆς μεταξὺ τῶν δύο κόσμων καταπληκτικῆς τῶντι συγκοινωνίας καὶ τῶν μέσων δι' ὧν αὕτη ἐκτελεῖται. Αἱ ἀποστάσεις σήμερον κατήντησαν ἀσήμαντοι διὰ τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ταχυτάτων ἀτμοπλοίων, ἅτινα διατρέχουσι 360 μιλίων ἀπόστασιν εἰς 24 ὥρας, ἥτοι ἀπὸ τοῦ Ταϊνάρου μέχρι τῆς Σικελίας. Τὸ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Βορείου Ἀμερικῆς ἀπόστημα, διατρέχουσιν εἰς ἐννέα ἡμερονύκτια· καὶ ἀναχωρῶντις ἐξ Ἀθηνῶν τὴν πρώτην τοῦ μηνός, χωρὶς νὰ σταματήσῃ εἰμὴ ὥρας τινὰς ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, δύναται νὰ γευματίσῃ τὴν δεκάτην ἑκτην ἐν Νέῳ Ἰόρκῃ!

Πρὸ δέκα ἐτῶν μόνον τέσσαρες ἀτμοπλοῖα καὶ ἑταιρίαι ὑπῆρχον μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Βορείου Ἀμερικῆς· σήμερον ὅμως ὁ ἀριθμὸς των ὑπερβαίνει τὰς δέκα, καὶ ἅπασι εὐρίσκονται εἰς ἀνθηροτάτην κατὰστασιν, καὶ καθ' ἑκάστην κατσκευάζουσι νέα ἀτμοκίνητα διὰ τὴν ὁσημέραι αὐξάνουσαν συγκοινωνίαν. Ἡ δαπάνη τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἡμισφαιρίου εἰς τὸ ἕτερον, εἶναι ἀνάλογος τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ποιότητος τῆς τροφῆς, ὡς καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς πολυτελείας ἐπὶ ἑκάστου ἀτμοπλοίου. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐνθυμούμαι ἂν ἀνέγνωσά τι εἰς τινὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων περὶ αὐτῶν, θέλω δώσει ἐνταῦθα λεπτομερῆ σημειώσιν ἑκάστης ἑταιρίας, τῶν τιμῶν τῶν θέσεων, τῆς διαρκείας τοῦ πλοῦς καὶ τινὰς ἄλλας συμπληρωματικὰς πληροφορίας, ὥπως εὐκολύνω τοὺς βουλομένους τῶν ὁμογενῶν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν νέον κόσμον.

Ἐκ τῶν ἐταιριῶν τούτων τὰ πρωτεῖα κατέχει ἀναντιρρήτως ἡ «Βρετανικὴ καὶ Βορειοαμερικανικὴ τοῦ Βασιλικοῦ Ταχυδρομείου Ἀτμοπλοϊκὴ Ἑταιρία», ἥτις πέμπει ἐκ Λιβερπούλης ἀνὰ πᾶν Σάββατον ἓν ἀτμόπλοιον ἐναλλάξ εἰς Νέον Ἰόρκην καὶ Βοστώνη, ἐν δὲ ἑκτακτον, ἀνὰ πᾶσαν ἐβδομάδα, διὰ πραγμα-

τείης κυρίως, εἰς Νέον Ἰόρκην. Ἡ ἑταιρία αὕτη ἐ-συστήθη πρὸ 26 ἐτῶν καὶ ἐναδρύνεται ὅτι οὐδ' εἰς ἐπιδοῦντος ἀπωλέσθη ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα. Ὁ ἀτμοκίνητος στόλος τῆς σύγκειται ἐκ τῶν ἐξῆς πλοίων·

Ρωσσία, Κούβα, Κίνα, Αὐστραλία,
Καναδάς, Ἰάβα, Σκωτία, Περσία,
Ἀσία, Ἀφρική, Εὐρώπη.

Ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων τούτων, ἡ τιμὴ τῆς πρώτης θέσεως ἀπὸ Λιβερπούλης εἰς Νέον Ἰόρκην εἶναι λίραι 26, ἡ δὲ τῆς δευτέρας 18. Ὁ διάπλους διαρκεῖ κατὰ μέσον ὅρον δέκα ἡμέρας. Τινὰ τῶν ἀτμοπλοίων μάλιστα, ἰδίως ἡ Σκωτία καὶ Περσία, διατρέχουσι τὸ μέγιστον τοῦτο διάστημα 3080 μιλίων εἰς ἐννέα ἡμέρας.

Ἐντὸς τῶν 26 λιπῶν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ τροφή καὶ ἡ ὑπηρεσία, πλὴν τῶν οἶνων, οἵτινες πληρώνονται χωριστὰ εἰς τὸ τέλος τοῦ διάπλου. Ἀλλ' ἡ κατανάλωσις αὐτῶν δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἐπιδοκτῶν πίνουσιν ἁπλῶς ὕδωρ, ἐνῶ ἄλλοι περιορίζονται εἰς τινὰς φιάλας ζύθου, ἐκάστης φιάλης τιμωμένης ἀντὶ ἐξ Ἀγγλικῶν πεννῶν. Ἀλλ' ἡ τροφή εἶναι ἀφθονος μέχρι κόρου, καὶ πεντάκις τῆς ἡμέρας στρωννύεται ἡ τράπεζα, ὡς ἐξῆς· Πρόγευμα ἀπὸ τῆς 8. 30 μέχρι τῆς 9. 30.

Ἄριστον	42—4 M. M.
Γεῦμα	4— ὁμ.
Τεῖον	7 ὁμ.
Δειπνον	9—10 ὁμ.

Χάριν περιεργείας ἀντιγράφω ἓνα τῶν καταλόγων τοῦ γεύματός μας ἐπὶ τῆς «Σκωτίας»·

Σοῦπα. Απομίμῃσις χελώνης. Ρόφημα μακαρονίων. Ἰχθύες. Ὀνίσκος βραστός, μετὰ γεωμήλων. Ροστί.φ. Ὀπτὸν ἐρίφιον. Μηρὸς προβάτου. Κοτελέται ἐκ μοσχαρίου. Χοίρειον μετὰ φασήλων. Βιφστὲκ με γεώμηλα. Ἐψήται Ἰνδικαὶ ὀρνείς. Ὀρνίθες καὶ χῆνες ὀπτὰ καὶ βρασταί. Ἰνδικὸν eugrie μετ' ἐπιχύματος. Οὐράκι βοῦς μετὰ χόρτων. Φρικασὲ ὀρνίθες. Πιλάφι μετὰ ὀρνίθων. Κεφαλὴ μοσχαρίου. Ὠμοὶ προβάτου. Χοιρομέριον, γλωσσαι βοῦς βρασταί. Χόρτα διάφορα. Γλυκύσματα. Πῆται ἐκ μήλων, ῥαβασάρου, ἐκχυλίσματος κυδωνίων, βερυκόκκων, δαμασκηνῶν, κράμβερν, γούσδερν. Ριζόγαλον, πλοῦμα πούδιγγ, λεμονίου πούδιγγ, πᾶσαι με γλύκυσμα ἐκ φραούλων καὶ ἀμυγδάλων, παντεσπάνια, πᾶσαι ἁ λὰ Λαφαγέτ, ὁπωρικά, πορτογάλλια, μῆλα, ἀπίδια, σταφίδες Ἰσπανίας, κάρυα, ἀμύγδαλα, λεπτοκάρυα. Καφές.

Ἐκ τοῦ καταλόγου τούτου, ὅστις εἶναι ὁ συνήθης, φαίνεται ἡ ὑπερμετρος ἀφθονία τῆς τροφῆς. Εἰς τῶν ἀξιωματικῶν τῆς «Σκωτίας» μοὶ ἔλεγεν ὅτι

ρίπτουσι καθ' ἑκάστην εἰς τὴν θάλασσαν περισσεύματα, δυνάμενα νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν ἡμερησίαν κατανάλωσιν μικροῦ ξενοδοχείου.

Παρκηκτιῶν θέλω λαλήσαι πλατύτερον περὶ τῆς ἐταιρίας ταύτης· ἤδη δὲ μεταβαίνομεν εἰς τὴν δευτέραν, τὴν ὀνομαζομένην τῆς «Λιβερπούλης, Νέας Ὀρκης καὶ Φιλαδελφείας» καὶ ἔχουσιν τὰ ἑξῆς ἀτμόπλοια.

Πόλις τῆς Ἀμβέρσης,	Πόλις τῆς Οὐάσιγκτωνς
» τῶν Παρισίων	» τοῦ Κόρχ
» τοῦ Λονδίνου	» τοῦ Ἀμερικ
» τῆς Βοστώνης	» τῆς Δούρου
» τοῦ Λονδίνου	Ἐδιμβούργον
» τῆς Μανχέστερ	Βόσπορος
» τοῦ Νεοβοράκου	Καγκαρὸς
» τῆς Βαλτιμόρης	Λίτνα.

Τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα, ἅπαντα ἐλικοκίνητα, ἀναχωροῦσιν ἀπὸ Λιβερπούλης εἰς Νέαν Ὀρκην καὶ τὸ ἀνάπαλιν, δις τῆς ἐβδομάδος, ἀνὰ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Σάββατον. Τιμὴ τῆς πρώτης θέσεως ἀπὸ 16, 18 μέχρι 21 Ἀγγλικῆς γκινέας (*), ἀναλόγως τῆς θέσεως καὶ εὐρυχωρίας τοῦ δωματίου. Δευτέρα θέσις δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ ἐπιβάται τρίτης θέσεως εἶναι δεκτοὶ ἀντὶ μετριοτάτου νυκίου, ὅστις συμπεριλαμβανεῖ ἀφθονωτάτην τροφήν. Τινὰ τῶν ἀτμοπλοίων τούτων μεταφέρουσιν εἰς ἓν μόνον ταξίδιον 1200 ἐπιβάτας.

Μετὰ τὴν ἐταιρίαν ταύτην ἔρχεται ἡ λεγομένη «Ἐθνικὴ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία», ἔχουσα τὰ ἑξῆς ἀτμόπλοια·

Γερμανία	Πενσυλβανία
Ἀγγλία	Βιργινία
Σκωτία	Λουϊζιάνα,
Ἑλβετία	Βασιλισσα
Δανιμαρκία	Ἑρίν.

Ἀναχωροῦσιν ἀπὸ Λιβερπούλην εἰς Νέαν Ὀρκην, ἅπας τῆς ἐβδομάδος, ἀνὰ πᾶσαν Τετάρτην, καὶ ἐν ἑκτακτον ἀτμόπλοιον τὴν Παρκσευὴν ἀνὰ δύο ἐβδομάδας. Τιμὴ τῆς πρώτης θέσεως 15 γκινέαι. Εἰσιτήρια ἀναχωρήσεως καὶ ἐπιστροφῆς 25 γκινέαι.

Ἡ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία τῆς Μοντρεάλης ἔχει τὰ ἑξῆς ἀτμόπλοια.

Ἰβερνιανός	Δαμασκός.
Λύστριανός	Νεο-Σκωτιανός
Ἀκαδιανός	Βέλγος
Περουζιανός	Βορει-αμερικανός
Μορξβιανός	

Ἀναχωροῦσι δὲ ἀπὸ Λιβερπούλην εἰς Κιουβὴν καὶ Μοντρεάλην (Καναδὰ) ἑκάστην Πέμπτην. Τιμὴ πρώ-

της θέσεως ἀπὸ 15 ἕως 18 γκινέαι, ἀναλόγως τῆς θέσεως τοῦ δωματίου.

Ἡ τοῦ Λονδίνου καὶ Νεοβοράκου ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία ἔχει ταῦτα τὰ ἀτμόπλοια.

Οὐέλλιαμ Πένν.	Σέλλα.
Ἀταλάντα	Βελλόνα.

Τιμὴ τῆς πρώτης θέσεως λ. 14.

Δύο Γερμανικαὶ ἐταιρίαι, διατηροῦσαι ἐβδομαδικὰς γραμμὰς μεταξὺ Ἀμβούργου, Βρέμης καὶ Νέας Ὀρκης, εὐρίσκονται εἰς ἀναχωροῦσαν κατάστασιν. Ἡ μεταξὺ Ἀμβούργου καὶ Νέας Ὀρκης ἔχει ταῦτα τὰ ἀτμόπλοια·

Ἀλεμανία	Χαμονία
Βαρουσσία	Κιμβρία
Τευτονία	Βιουχρία

ἡ δὲ μεταξὺ Βρέμης καὶ Νέας Ὀρκης ταῦτα.

Βρέμη	Χάνσα
Ἀμερικὴ	Νεοβοράκον.
Ἑρμάνος	

Τιμὴ τῆς πρώτης θέσεως δολλάρια 120.

Ἡ μεταξὺ Χάρβ καὶ Νέας Ὀρκης Γαλλικὴ γραμμὴ, συστηθεῖσα πρὸ τριῶν μόλις ἐτῶν, διακρίνεται διὰ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἐδεσμάτων, τὰ ὅποια παρέχει εἰς τοὺς ἐπιβάτας. Ἐκλεκτὸς οἶνος δίδεται ἐπίσης δωρεάν ἐν ἀρθρονία καὶ ἐπιστήμων ἰατρὸς, πληρωνόμενος ὑπὸ τῆς ἐταιρίας, ἐπισκέπτεται ἀνεξόδως τοὺς ἀσθενοῦντας ἐκ τῶν ἐπιβατῶν. Ἡ ἐταιρία αὕτη, εἰς ἀνθηρωτάτην κατάστασιν, ἔχει τὰ ἑξῆς ἀτμόπλοια·

Ναπολέων ὁ Γ'.	Εὐρώπη
Λυτοκράτειρα Εὐγενία	Γαλλία
Πόλις τῶν Παρισίων	Λαφαγέτης
Νέος Κόσμος	Οὐάσιγκτων
Ἅγιος Λαυρέντιος	Πάνγμα.
Περσεία.	

Ἀναχωρήσεις ἀπὸ Χάρβ εἰς Νέαν Ὀρκην ἀνὰ 14 ἡμέρας. Τιμὴ πρώτης θέσεως 700 φράγκα, καὶ ἔχουσιν ταῦτα ἀναπαύσεις.

Παρκλείπω τὴν ἀπκρίθμησιν 4 ἢ 5 ἄλλων γραμμῶν, ὡς τῆς ἀπὸ Λιβερπούλης εἰς Νέαν Ὀρλεάνς, ἥτις διεκόπη προσωρινῶς κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1866, τῆς ἀπὸ Κάδηξ εἰς Ἀθήναν Ἰσπανικῆς γραμμῆς, τῆς ἀπὸ St. Macaire τῆς Γαλλίας εἰς Βέρο-Κροῦζ τοῦ Μεξικοῦ Γαλλικῆς, ὡς καὶ τῆς ἀπὸ Σούθαμπτων εἰς Ἰαμαίκην καὶ τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ Ἀγγλικῆς. Εἰς εἰς ταύτας προστεθῶσι τὰ ἑκτακτα ἀτμοκίνητα, τὰ ὅποια αἱ ἀνωτέρω ἐταιρίαι, κυρίως ἡ Ἀγγλικὴ τοῦ Βασιλικοῦ Ταχυδρομείου, προσθέτουσιν ἑκάστοτε εἰς τὴν γραμμὴν τῆς Νέας Ὀρκης, ἕνεκα τῆς ἐπισωρεύσεως πραγμάτων,

(*) 1 Γκινέα ἰσοδυναμεῖ μὲ 1 λίραν καὶ 4 σελίνιον.

ὁ ὀλίγος ἀριθμὸς τῶν μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου ἀτμοπλοίων καθίσταται καταπληκτικώτατος.

Καὶ ὅμως ὁ πολυἀριθμὸς ἀτμοπλοίων οὗτος στόλος, μόλις μετακομίζει τὸ ἥμισυ τῶν μετακινόντων εἰς τὸν νέον κόσμον. Τὸ ἐπίλοιπον ἥμισυ, σύγκαιται κυρίως ἐκ μεταναστῶν, οἵτινες, πᾶμπρωχοὶ ὄντες, μεταβαίνουν εἰς Ἀμερικὴν πρὸς πορισμὸν ἐργασίας δι' ἰστιοφόρων πλοίων, ὁ ἐπὶ τῶν ὁποίων ναῦλος εἶναι μετριώτατος.

Οἱ μετανάσται οὗτοι ἀποτελοῦσι τὸν ἀληθῆ πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Αἱ ἀπέρχονται αὐτῶν γαῖαι ἔχουσιν ἀνάγκην ἐργατικῶν χειρῶν, αἱ ὁποῖαι φθάνουσιν ἀνὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων κατ' ἔτος ἀπὸ Ἰρλανδίας, Γερμανίας, Σκωτίας καὶ Ἀγγλίας κυρίως. Ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις ἐνθαρρύνει παντοίοις τρόποις τὴν μετανάστευσιν ταύτην, καὶ διατηρεῖ ἐπίτηδες γραφεῖον ἐν Νέα Ὑόρκῃ, πρὸς περίθλαψιν τῶν μεταναστῶν, οἵτινες, ὅμα τῇ ἀφίξει των, εὐρίσκουσιν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Κυβερνήσεως πᾶσαν δυνατὴν πληροφορίαν ἢ καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς τὰ ἐνδότεα τῆς χώρας πρὸς εὐρεσιν ἐργασίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστευόντων κατ' ἔτος εἰς τὸν Νέον Κόσμον θέλει ρανῇ βεβαίως ὑπέρμετρος. Ἐκ τῆς ἐπισήμου ἐκθέσεως τοῦ εἰρημένου γραφείου τῶν μεταναστῶν, ἐξάγω τοὺς ἐξῆς ἀριθμούς:

Μετανάστευσαν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἡνωμ. Ἐπαρχ.

κατὰ τὸ	1850	226 287	ψυχ.	1856	459 284
	1851	299 081	"	1857	203 499
	1852	310 335	"	1858	97 632
	1853	299 425	"	1859	101 320
	1854	331 809	"	1860	266 627
	1855	452 234			

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι παρέχουσιν ἀκριβῆ κλειδα τῆς κυριωτέρας αἰτίας τῆς τοσοῦτον τεραστίως αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν.

Τὸ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ταξίδιον, πρὸς μέγας ἀφορμὰς σκέψεων καὶ θεωριῶν εἰς τὸν προσηκτικὸν παρατηρητὴν. Ἄνθρωποι ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν τῆς ὑψηλῆς εὐρίσκονται, ἐπὶ δέκα τοῦλάχιστον ἡμέρας, κεκλεισμένοι ὁμοῦ ἐντὸς τῆς νέας ταύτης κιβωτοῦ· ὁ ὁξύνους Ἀμερικανὸς, ἐπὶ πάλιν λαμβάνων εἰς ἐπήκουον πάντων ὅτι ἡ πατρίς του εἶναι ὁ μεγάλῃτερος τόπος τοῦ κόσμου· ὁ φλεγματικὸς Ἀγγλὸς, δεικνύων ἀνὰ πᾶν βῆμα ὅτι ἡ πατρίς του εἶναι ἡ βασιλὶς τῶν θαλασσῶν καὶ ὅλος εὐχαριστημένος ὅτι ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ὁ διάπλους, θέλει διαρκεῖ καὶ τὸ ροστίρι καὶ τὸ πλούμι-πούδιγγ· ὁ ζωηρὸς Γάλλος, ὁμιλητικὸς καὶ εὐπροσῆγορος πρὸς πάντας· ὁ σοβαρὸς Ἰσπανὸς, μὲ τὸν ἀνεστραμμένον

αὐτοῦ μύστακα, καπνίζων σιωπηλῶς δωδεκάδας σιγάρων Ἀθάνας· ὁ μελάγχρους Μεξικανὸς, ὑπενθυμίζων εἰς τοὺς ἀναγνώσαντας μυθιστορήματα τὸ *λάσσον* καὶ τὸ *δίστομον ἐγχειρίδιον*· ὁ μουλάτρος τῆς Μαρτινίκας καὶ Γουαδελούπης, ἐπιστρέφων εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ πολυετῆ ἀπουσίαν, ἀφοῦ ἐπολιτίσθη, ἐξεπαιδεύθη καὶ ἠλλαξε καθ' ὅλα ἐκτὸς τοῦ χρώματος τῆς μελανοκιτρίνης ἐπιδερμίδος του, καὶ τέλος ὁ Ἰαπωνὸς, ὅστις, ἐν διαστήματι ἑνδεκα μηνῶν διατριβῆς ἐν Εὐρώπῃ, λησμονήσας καὶ τὸν Τυκοῦν καὶ τοὺς Νό-Καμί καὶ τὴν Ἰεδῶ, ἐνεδύθη εὐρωπαϊκὰ φορέματα, χωρίζει εἰς δύο τὴν μύρην του κόμπην, ὡς Ἀθηναῖος φοιτητῆς, φορεῖ χειρόκτις, ζουθεν καὶ καπνίζει σιγάρα τῆς Μανίλλας.

Μεταξὺ τοσοῦτων ἑτερογενῶν στοιχείων ἡ μονοτονία τοῦ διάπλου μετριάζεται οὐσιωδῶς. Ἄλλως τε, ἡ ἐταιρία λαμβάνει ὅλα τὰ μέτρα ὥπως χορηγήσῃ εἰς τοὺς ἐπιβάτας τῶν ἀτμοπλοίων τῆς παντοειδῆς διασκεδάσεως. Τὰ ἀτμόπλοια εἰσὶν ἐρωδιασμένα μὲ παιγνίδια πεσσῶν, δόμινον καὶ τὰ παρόμοια, ὡς καὶ μὲ ἀθλητικώτερα γυμνάσματα τοῦ δίσκου καὶ κρίκετ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἐκτὸς τούτων, πᾶν ἀτμόπλοιο τῆς ἐταιρίας ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν των ἐπιβατῶν βιβλιοθήκην ἐξ ὀγδοήκοντα ἢ ἑκατὸν ἴσως τόμων, ὅλων Ἀγγλικῶν, φυσικῶ τῷ λόγῳ, διότι ὑποτίθεται ὅτι πᾶς *γέντελμαν*, οἷου-δήποτε ἔθνους, ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Τὰ συγγράμματα ταῦτα περιλαμβάνουσιν ἱστορίαν, ποίησιν, φιλοσοφίαν καὶ περιγήσεις, ἀποκλειστικῶς Ἀγγλῶν συγγραφέων, ἀλλ' ἱκανὸς ἀριθμὸς αὐτῶν ἐξιστορεῖ ἰδίως τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὰς ἐκστρατείας τοῦ Λουκῆ τοῦ Οὐέλλιγκτων καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ στόλου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, μέχρι τῶν νεωτάτων. Εἰς τὴν δευτέραν ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου τούτου, πιστεύω ὅτι ὁ ἐκδότης αὐτοῦ δὲν θέλει λησμονήσῃ νὰ προσθήσῃ καὶ τὰ ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πειραιεὶ κατορθώματα τοῦ ναυάρχου Πάρκερ κατὰ τὸ 1850, πρὸς αἰώνιον αἴσχος τῆς Παλμερστωνείου πολιτικῆς. Ἀποκαλύπτω τὴν κεφαλὴν ὑπὸ σιδήσμου, ὁσάκις διέρχομαι τὴν πλατεῖαν Τραφαλγὰρ ἐν Λονδίνῳ, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας κεῖται ἐπὶ στήλης ὁ ἀνδρίας τοῦ περιωνύμου Νέλσωνος, τοῦ κλέους τούτου τῆς Ἀγγλίας· διότι θυμιάζω τὴν ἀνδρείαν, τὸ μεγαλἐπίβολον καὶ τὸν ὑψηλὸν χαρακτῆρα, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκηται. Ἀλλ' ἡ ἐκστρατεία τῆς Σαλαμῖνος ὑπὸ τὸν Πάρκερ ἔσται ἀνεξάλειπτον στίγμα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς, ἥτις δεικνύει τὰ τρίκροτά τῆς εἰς κράτη μικρὰ οἷα ἡ Ἑλλάς, ἡ Πορτογαλλία, ἡ Δανιμαρκία καὶ αἱ μικραὶ τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς δημοκρατίαι. Ὅσάκις ὁμοῦς πρόκειται περὶ διενέξεως μετὰ τῶν Βορειοαμερικανῶν

ὁ Ἀγγλικὸς λέων εἰσέρχεται εἰς τὴν κοίτην του, ἀπέναντι τοῦ ἐξυτάτου βλέμματος τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἀστευ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διάπλου ἔσχον ἀφορμὴν νὰ θαυμάσω τὴν ἀκριβείαν τῶν ναυτικῶν καὶ ἀστρονομικῶν ἐργαλείων, δι' ὧν προσδιορίζεται καθ' ἑκάστην τὸ σημεῖον εἰς ὃ εὐρίσκεται τὸ ἀτμόπλοιον. Οἱ ἡμέτεροι ναυτικοί, οὐδὲν ἄλλο ἀστρονομικὸν ἐργαλεῖον μεταχειρίζονται ἐκτὸς τοῦ ὀγδοακτίου τοῦ κύκλου (otante), δι' οὗ συνήθως προσδιορίζεται τὸ πλάτος, εἴτε διὰ τοῦ ἡλιακοῦ ὄψους, τὴν μεσημβρίαν ἀκριβῶς, εἴτε διὰ τοῦ πολιτικοῦ ἀστέρους. Ἀλλ' ἡ ναυτικὴ ἐπιστήμη προώδευσεν ἐσχάτως ὅσον καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς, καὶ νῦν, ὅχι μόνον τὴν μεσημβρίαν ἀλλ' ἐποικονομήσατε ὥραν τῆς ἡμέρας φανῇ ὁ ἥλιος ἐπὶ πάντε μόνον λεπτά, λαμβάνουσι θεωρίαν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἵνα ὀρίσωσιν ἀκριδέστατα τὴν γραμμὴν τοῦ πλάτους· ἐνῶ διὰ τοῦ χρονομέτρου καὶ ἄλλων ἐργαλείων γινώσκουσι τὸ μῆκος, συγκρίνοντες τὴν πραγματικὴν ὥραν τοῦ σημείου εἰς ὃ εὐρίσκεται τὸ ἀτμόπλοιον, μὲ τὴν ὥραν τοῦ Μεσημβρινοῦ τοῦ Γρήνουιτης, τὴν ὁποῖαν δεικνύει τὸ χρονόμετρον. Ἡ θεωρία τῆς ἐσπέρας δὲν περιορίζεται πλέον εἰς τὸν πολιτικὸν ἀστέρα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ἀπλανεῖς ἀστέρας, τῶν ὁποίων ἡ λάμψις, ζωηρότερα οὖσα τῆς τοῦ πολιτικοῦ, τοῖς πρέχει φωτεινότερον σημεῖον θεωρίας. Τὸ μιλιομέτρον δὲν εἶναι πλέον τὸ μόνον μέσον διαγνώσεως τῆς ταχύτητος τοῦ ἀτμοπλοίου· ἀπλούστατον ἐργαλεῖον, μόλις 8 δακτύλων ἔχον μῆκος κυλινδρικοῦ, καλύπτεται ὑπὸ πτεροειδοῦς μετάλλου ὡς στρόφιγξ, τὸ ὁποῖον κρέμαται ἀπὸ τὴν πρύμναν τοῦ ἀτμοπλοίου. Ὅταν τοῦτο τρέχῃ, τὸ ἐργαλεῖον στρέφεται περὶ ἑαυτὸ, ὅταν σταματῇ, τοῦ ἐργαλείου ἡ περιστροφὴ σταματῇ ἐπίσης, ὅταν δὲ τρέχῃ ταχέως, ταχέως γίνεται καὶ ἡ περιστροφὴ τοῦ ἐργαλείου. Ἀνασύροντές το ἀνὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, εὐρίσκουσι σημειωμένα ὑπὸ τροχῶν, λίαν εὐφυῶς συνηρησμένων ὑπ' αὐτοῦ, τὰς δεκάδας ἢ ἑκατοντάδας μιλίων, τὰ ὁποῖα τὸ ἀτμόπλοιον διήνυσεν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως ἐτελειοποίησαν καὶ τὴν βολίδα, πρὶν γινῶσιν τοῦ βάθους. Μέχρι τοῦδε τὸ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτώμενον σχοινίον, ἦτο διηρημένον εἰς ὀργυιὰς ἢ πόδας, δεκάδας καὶ ἑκατοντάδας αὐτῶν, διὰ μικρῶν κόμβων καὶ χρωματιστῶν πανίων· ἀλλ' ἤδη καὶ τὸ βάθος ὀρίζεται διὰ μηχανισμοῦ. Ἐπὶ τῶν πλαγίων τῆς βολίδος εἶναι προσηρμοσμένοι τρεῖς τροχοί, ὃ εἰς σημεῖοι τὰς μονάδας, ὁ ἕτερος τὰς δεκάδας καὶ ὁ τρίτος τὰς ἑκατοντάδας ποδῶν ἢ ὀργυιῶν. Ἐπ' αὐτῶν ὑπάρχει εἶδος καταπακτῆς, ἥτις ἀνοίγει ἐκ τῆς ταχύτητος μεθ' ἧς ἡ βολὴ καταβαίνει ὀρμητικῶς εἰς τὰ βάθη

καὶ ἀφίνει ἐλευθέρους τοὺς τρεῖς τροχοὺς νὰ κινῶνται περιστρεφόμενοι ταχέως. Ἀλλὰ ἡ βολὴ ἐγγίξῃ τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης, ἡ καταπακτὴ κλείει ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ ἡ κίνησις τῶν τροχῶν τῆς βολίδος, φασιν κατὰ τὸ λόγον, σταματῇ. Ἀνελκύοντες αὐτὴν εὐρίσκουσι σημειωμένον ἐπὶ τῶν πλαγίων τῆς, τὸ βάθος τοῦ μέρους ὅπου ἐρρίφθη, διότι οἱ τροχοὶ περιστρεφόμενοι ἐσημείωσαν ἀκριδέστατα τὸ βάθος, χωρὶς καὶ νὰ μετρηθῇ τὸ σχοινίον τῆς βολίδος.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, ἡ μηχανὴ τοῦ ἀτμοπλοίου στρεφόμενη, ἐγγίξει δείκτην τινά, σημειοῦντα πόσας οἱ τροχοὶ του περιστράφηκαν εἰς διάστημα εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τροχοὶ περιστρεφόμενοι, μετατοπίζουσι τόσους τόνους ὕδατος, φέρ' εἰπεῖν, καὶ ὠθουμένου τούτου εἰς τὰ ὀπίσω, τὸ ἀτμόπλοιον βαίνει πρὸς τὰ πρόσω, ἔπεται ὅτι εἰς ἐκάστην τῶν τροχῶν περιστροφὴν, τὸ ἀτμόπλοιον ἐπροχώρησεν ὀρισμένον διάστημα. Οὕτω ὁ μηχανικὸς, χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν κόπον ν' ἀναβῇ εἰς τὸ κατάστρωμα, γινώσκει ἀκριδέστατα πόσα μίλια διέτρεξε· καὶ συγκρίνοντες ἀνὰ πᾶσιν μεσημβρίαν τοῦς ὑπολογισμοὺς τοῦ πλοιάρχου, τοῦ πρώτου ἀξιωματικοῦ καὶ τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ, προσδιορίζουσι μετ' ἐκπληκτικῆς ἀκριβείας, τὸ σημεῖον τοῦ ὠκεανοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκονται κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην μέχρις ἡμίσεως μιλίου (α).

Τὸ τοιοῦτο θὰ φανῇ ἀπίστευτον ἴσως εἰς πολλοὺς τῶν ἀναγνωστῶν, κυρίως εἰς τοὺς ἔχοντας ὀπωσοῦν ναυτικὰς γνώσεις· διότι τὸ νὰ προσδιορίσῃ τις μέχρις ἡμίσεως μιλίου ποῦ εὐρίσκεται ἐν μέσῳ τοῦ εὐρυχώρου Ἀτλαντικοῦ εἶναι τωόντι θαυμάσιον κατόρθωμα. Ἀλλ' εἶδον τοῦτο ὁ ἴδιος ἐμπράκτως, ὅχι

(α) Εἶχον γράψῃ τὰς ἀνωτέρω σκέψεις, ὅτε ἐφθασεν ἡ εἰδησις ὅτι ὁ Μέγας Ἀνατολικὸς, ἀφ' οὗ κατέθεσε τὸ μεταῖθ' Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ τηλεγραφικὸν καλώδιον, κατέφθασεν εὐχὴ μόνον νὰ εὕρῃ τὸ τηλεγραφικὸν καλώδιον, τὸ ὅποιον εἶχε κοπῇ πῆρσον καὶ χαθῇ εἰς τὰ βάθη τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀνελκύσῃ ἀπὸ βάθος 1800 ὀργυιῶν ἤτοι 10800 ποδῶν! Μαθ' ἐνός ἔτους παρέλκουσιν, νὰ εὕρεθῇ ἀκριβῶς τὸ μέρος ἐνθα ἐκόπη τὸ σχοινίον εἰς τὸ μέσον τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τοῦτο καταδεικνύει ἀριδύλως τὴν θαυμαστὴν ἀκριβείαν τῶν ναυτικῶν ἐργαλείων, περὶ ὧν ἐλάλησα ἀνωτέρω. Ἰδοὺ ἡ περὶ τούτου περίληψις τοῦ «Κήρυκος τοῦ Νεοδόρακου».

«Ὁ Μέγας Ἀνατολικὸς μετὰ 22 ἡμερῶν ἔρευναν εὗρεν ἐπὶ τέλους τὸ τηλεγραφικὸν καλώδιον τὸ ἀπολεσθὲν πῆρσον, καὶ τὸ ἀνεῖλκυσεν ἐκ 1800 ὀργυιῶν βάθους, εἰς πλάτος 31. 52, μῆκος 36. 03, ἤτοι περὶ τὰ 700 μίλια ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τῆς Νέας Γῆς.

«Τρεῖς ὥρας μετὰ τὴν ἀνέλκυσιν, τὸ παλαιὸν καλώδιον προσηρμύσθη εἰς τὸ νῆον τὸ ὅποιον ἔφερον ὁ Μέγας Ἀνατολικὸς, ἔστις ἤρχισε νὰ τὸ καταβῇ ἐκ νῆου εἰς τὴν κοίτην τοῦ ὠκεανοῦ βαίνων βραδέως πρὸς τὴν Νέαν Γῆν. Εὐρισκόμεθα εἰς στιγμιαίαν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ Μ. Ἀνατολικοῦ, διὰ ἱρλανδίας καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ ἔχωμεν δύο Ἀτλαντικοὺς τηλεγράφους, ἀντὶ ἐνός. Ἀλλὰ τὸ σημαντικώτερον ζήτημα εἶναι ὅτι τὸ περισσὸν καλώδιον μετὰ ἐνός ἔτους διαμονὴν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, οὐ μόνον τὴν παραμικρὰν δὲν ὑπέστη βλάβην, ἀλλ' εἶναι εἰς ἀρίστην κατάστασιν.» Νεοδόρακον 6 Σεπτεμβρίου 1866. Δ. Ν. Μ.

ἔπαξ, ἀλλὰ πολλάκις. Μετὰ ὀκταήμερον πλοῦν ἐπὶ τῆς « Σκωτίας », ὅτε μετέβαινον πρὸ τινος καιροῦ εἰς Ἀγγλίαν, ἐπλησιάζομεν εἰς τὸ παράλιον τῆς Ἰρλανδίας, μεταξύ πυκνοτάτης ὀμίχλης, ἐπὶ πάντε ἡμέρας χωρὶς νὰ λάβωμεν οὐδαμίαν θεωρίαν τοῦ ἡλίου. Ἐν τούτοις τὸ ἀτμόπλοιον διέτρεχε δεκαπέντε κόμβους τὴν ὥραν, καὶ ὅτε ἐξέφρασα τοὺς διαταγμούς μου εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ καταστρώματος, ὅτι ἐνῶ εἴμεθα πλησίον τῆς γῆς, ἐτρέχμεν τόσον ταχέως, ὥστε τοὺς ὤμους καὶ μειδίημα ἐπλανήθη ἐπὶ τῶν χειλέων του.

— Γνωρίζομεν ποῦ εὕρισκόμεθα, ἀπεκρίθη.

Καὶ τινόντι, ἡ ὀμίχλη διεσκεδάσθη περὶ τὴν 4. Μ. Μ. Μία ὥρᾳ παρῆλθεν εἰσέτι καὶ ἄρα ὁ κώδων τοῦ ἀτμοπλοίου ἐσήμανε πέντε ὥρας, ὁ πλοίαρχος διέταξεν ἕνα τῶν ναυτῶν ν' ἀναβῇ εἰς τὸν ἱστὸν καὶ νὰ ἴδῃ ἂν φαίνεται ἡ ξηρὰ· μόλις δὲ ἀνέβη δωδεκάδα βυθιδίων καὶ ἐφώνησε·

— Ξηρά.

Ἦτο ἡ Ἰρλανδία, καὶ ἡ πρώτη γῆ ἣτις παρουσιάσθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας μετὰ ἐννεαήμερον πλοῦν. Δύο ὥρας βραδύτερον εὕρισκόμεθα ἀπέναντι ὕψηλῳ βράχῳ προέχοντος εἰς τὴν θάλασσαν ἐν ᾧ οὐ, ὕψηλός ἱστὸς τηλεγράφου ἐδείκνυε ποικιλοχρόους σημαίας, εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐπὶ τῶν ἱστῶν τοῦ ἀτμοπλοίου μας σημείων. Ὀλίγην ὥραν μετὰ ταῦτα μικρὸν ἀτμόπλοιον, ἐξελθὼν ἐκ τῶν βράχων, οὕτως εἰπεῖν, ἦλθεν εἰς συνάντησίν μας, καὶ ὅτε ἐπλησίασεν ἱκανῶς, ἐβρίψαμεν εἰς τὴν θάλασσαν κιβώτιον ἐκ λευκοσιδήρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε φύλλον χάρτου, περιέχον γενικὴν περίληψιν τῶν εἰδήσεων τὰς ὁποίας ἐκόμιζεν ἐξ Ἀμερικῆς ἡ « Σκωτία ». Τὸ κιβώτιον ἐπέπλεεν ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἀνελκύσθη πάραυτα ὑπὸ τοῦ μικροῦ ἀτμοπλοίου, τὸ ὁποῖον διευθύνθη εἰς τὸν τηλεγραφικὸν σταθμόν. Μίαν ὥραν βραδύτερον καὶ πρὶν ἢ ἡ « Σκωτία » φθάσῃ εἰς Κουηνστάουν, αἱ εἰδήσεις τὰς ὁποίας ἔφαρεν ἦσαν γνωσταὶ εἰς Λίβερπουλ, Λονδίνον, Παρισίους, Βιέννην καὶ Πετροῦπολιν. Ἡ περίληψις αὕτη τῶν εἰδήσεων ἐξ Ἀμερικῆς εἰς Εὐρώπην καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ἐτοιμάζεται μὲ πᾶν ἀτμοκίνητον ὑπὸ τοῦ ἐν Λίβερπουλ καὶ Νέκ Τόρκυ πράκτορος τῶν ἐφημερίδων, αἵτινες, συνεταιρισθεῖσαι ἐπὶ τούτῳ, δύνανται νὰ δημοσιεύωσι ταυτοχρόνως καὶ ἀπαραλλάκτως τὰς ξένας εἰδήσεις, τὰς ὁποίας ἐπιμελῶς ἀποστέλλει ὁ πράκτωρ.

Τὰς σημειώσεις ταύτας γράφω ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου « Λοία », ἐπὶ τοῦ ὁποίου μεταβαίνω εἰς Βοστώνη καὶ ἐκεῖθεν εἰς Νέκν Τόρκην. Εἶναι ἡ δεκάτη ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἐκ Λίβερπουλ ἀναχωρήσεώς μας, καὶ πρὸ ὀλίγου τὸ ἀτμόπλοιον προσωρμίσθη εἰς τὸν λαμπρὸν λιμένα Χάλιφαξ τῆς Νέας Σκωτίας. Ἡ πόλις αὕτη ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Κορνουάλη τὸ 1749 καὶ

ἔχει 35,000 χιλιάδας κατοίκων. Καίτοι δὲ εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, ἐφ' οὗ εἶναι κτισμένον τὸ φρούριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐπεσκέφην. Δὲν πρόκειται ἤδη νὰ περιγράψω ῥαβδωτὰ τηλεδόξα Ἀρμστρογγ, οὔτε κωνικάς βόμβας, οὔτε πλατύστομα ὁδοῦζια, οὔτε τοὺς κομψοὺς Ἀγγλοὺς ἀξιωματικοὺς μὲ τὰς ὀρχίνας τῶν ἐρυθρὰς στολᾶς. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ φρουρίου, εἰσῆλθον μετὰ τοῦ φιλτάτου Π * * εἰς τὸ πρῶτον ξενοδοχεῖον τὸ ὁποῖον ἀπέντησα, καὶ μέχρις οὗ τὸ πρόγευμα ἐτοιμασθῇ ἔλαβον εἰς χεῖράς μου μίαν τῶν ἐντοπίων ἐφημερίδων, ἣν διέτρεχον ἀμελῶς, ὅτε οἱ ὀφθαλμοί μου προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς στήλης τῶν τηλεγραφικῶν εἰδήσεων. Διὰ τοῦ ὑπερωκεανείου τηλεγράφου ἔχομεν χθεσινὰς εἰδήσεις ἐκ Λονδίνου καὶ προχθεσινὰς ἐξ Ἀθηνῶν (*), ἐξ ὧν βλέπω τὰ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Κρήτῃ, ὅτι 25,000 Κρητεῖς εἶναι εἰς τὰ ὄπλα καὶ ὅτι τινὰ τῶν ξένων προξενείων ἐκακοποιήθησαν μετὰ τῶν ταραχῶν. Ὅταν ἀναλογίζομαι ὅτι εὕρισκομαι εἰς 5000 μιλίων ἀπόστασιν ἐκ τῆς φίλης πατρίδος, καὶ ἐν τούτοις γινώσκω τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ τηλεγράφου ἐντὸς 48 ὥρων, μὲ καταλαμβάνει θάμβος διὰ τὸ θαυμάσιον τοῦτο κατόρθωμα τοῦ αἵωνος εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν, καὶ ὁ ὁποῖος δύναται τινόντι νὰ ὀνομασθῇ κατ' ἐξίχρετον αἰὼν τῆς προόδου, τοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ τῶν ἀνακαλύψεων. Αἱ καπνοδόχαι τῶν ἀτμοπλοίων οὐδόλως ἐκφέρουσι πλέον καπνόν, διότι οὗτος ἀπορροφᾶται ἐκ νέου ὑπὸ μηχανῆς πρὶν ἐξέλθῃ, καὶ ἐπιστρέφων εἰς τὸ αὐτὸ μέρος προσθέτει νέαν δύναμιν εἰς τὸν ἀτμόν. Οἱ λέβητες παρασκευάζουσι τὸν παντοδύναμον τοῦτον ἐργάτην, ὅστις ἐξηφάνισε τὰς ἀποστάσεις, καὶ ἀντὶ ὀλίγων τόνων γκιανθράκων παρέχει τὸ ἀντίτιμον χιλιάδων χειρῶν ἐργασίας εἰς τὰ ἐργαστάσια· ἐντὸς δὲ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐνῶ ὠθεῖ τὴν μηχανήν, κατασκευάζει ταυτοχρόνως ὡραῖον πόσιμον ὕδωρ ἐκ τοῦ θαλασσίου, ἐξ οὗ οἱ λέβητες εἰσι πλήρεις, παρέχει δὲ καὶ τακτικὴν ποσότητα στερεοῦ ἁλτος εἰς τὸν μάγειρον.

Ἀλλ' ὁ κώδων τοῦ ἀτμοπλοίου σημαίνει τὴν ἀναχώρησιν, οἱ ἐπιβάται τρέχουσιν εἰς ὅλας τὰς διευθύνσεις, τοῦ πλοίαρχου ἡ στενωπρεῖος φωνὴ δίδει διαταγὰς, ἡ ἀποβάθρα ἀνελκύσθη, ἡ μετὰ τῆς ξηρᾶς συγκοινωνία διεκόπη καὶ ἡ σειρά τῶν συλλογισμῶν μου ἔλαθε τὴν αὐτὴν τύχην. Ἀναχωροῦμεν εἰς Βοστώνη.

Α. Ν. ΜΠΟΤΑΣΗΣ.

(*) 25 Ἀυγούστου 1866.